

عنوان مقاله:

آموزه های اخلاقی و تربیتی در قابوسنامه

محل انتشار:

جهان بینی عنصر المعالی و آموزه های فرهنگی تربیتی در قابوسنامه (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسندگان:

نازنین قزاق - دانشجوی کارشناسی رشته آموزش و پرورش ابتدایی، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گنبد- کاووس

سید ابراهیم سجادی زاده - دانشجوی دکتری تخصصی رشته زبان و ادبیات فارسی، گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات گرگان

خلاصه مقاله:

تاریخ و تمدن ایران دارای بنیادها و زیرساخت های مستحکم علمی و فرهنگی است. جایگاه اندیشمندان در دربار حاکمان آل زیار رفیع و مورد احترام بوده است و کتاب قابوسنامه نیز بستر مناسبی برای طرح تفکرات و راهکار-های تعلیم و تربیت در جامعه بوده و عنصر المعالی با استفاده از ابزار داستان، تمثیل، حکایت و روش های مختلف آموزشی در تدوین قابوسنامه استفاده نموده است. آثار ادبی عاملی موثر در هویت یابی محیط اجتماعی اند و هیچ سخن آفرینی نمی تواند گسسته از امور اجتماعی زمانه اش باشد. تاریخ ادبیات ایران، نشان دهنده وجود آثار متعددی در حوزه اخلاق است. یکی از این آثار قابوس نامه امه است. قابوس نامه یا به تعبیری نصیحت نامه تالیف عنصر المعالی کیکاووس از آثار قرن پنجم هجری قمری و اثری تعلیمی و تربیتی است که در حوزه اخلاق و ارشاد جایگاه خاصی دارد. هدف و انگیزه ی نویسنده از تالیف این کتاب، ابتدا ارشاد و راهنمایی فرزندش گیلان شاه و سپس بهره مندی دیگر جویندگان است. مسئله ای که می توان این جا طرح کرد ماهیت اندرز های اخلاقی عنصر المعالی در این کتاب است. نویسنده در این کتاب رعایت اصول اخلاقی مانند حق شناسی نسبت به پروردگار و والدین، احسان، مدارا، حسن خلق، عدل و سخاوت را برای تمام افراد جامعه ضروری می داند. این معانی و مفاهیم در نسخ مصور قابوسنامه نیز تکرار شده و قابل مشاهده است. ویژگی های خاص نویسنده چون صمیمیت، صداقت، پاکی سخن، فروتنی و آزاد اندیشی از یک سو و ابزار کلامی وی چون به کارگیری امثال رایج فارسی و عربی، استفاده از تمثیل و داستان های جذاب و مناسب با موضوعات متن، بهره گیری از آیات و احادیث، برخورداری از سخنان بزرگان و اشعار فارسی از جمله عوامل مهمی است که به غنای تعلیمی این اثر قوت بخشیده و آن را جاوید و ماندگار کرده است.

کلمات کلیدی:

قابوس نامه، آموزه، آموزه های اخلاقی و تربیتی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1685007>

